

שנת תרע"ז - א' נ

במדרש (ויק"ר פ"ל) ולקחתם לכם ביום הראשון, ראב"כ פתח קחו מוסרי ואל כסף, קחו מוסרה של תורה ואל כסף, וכבר פירשנו [לעיל שנת תרע"ד] שאין הפי' כסף גשמי, שהרי אינם בסוג אחד עם מוסר של תורה, שצריך להזהיר שיקחו את זה ולא את זה, אלא הפירוש אהבה ודביקות מלשון (בראשית ל"א ל') נכסף נכספת:

ויש' לומר עוד עפ"י שפירש הרב בעל עקידה הא דאמרו ז"ל (גזיר ב'), הרואה סוטה בקלקולה יזיר עצמו מן היין, היינו שאצל סוטה בקלקולה רואין נס מפורסם וגורם רגש הנפש, ע"ז מזהיר שבל יסתפק בזה ויחשוב שאין צריך לשמירה ואזהרה לסייג, אלא אז דוקא בעוד הנפש מתפעלת היא העת לעשות לעצמו גדרים וסייגים, עכ"ל. ד. כן יש נמי לפרש בכאן, דהנה לולב שבמדרש (שם) ד' מינים רומזים לשם ה', ורומז שישראל לוקחים את השי"ת להם לאלקים ושמחים בו, ואיש הנלבב צריך להתפעל ולהתרגש מאוד, אבל אל יחשוב האדם שככה יהי' לעולם, ואיננו זקוק עוד למוסרה של תורה, אלא אדרבה, אז דוקא היא העת והזמן לקבל ע"ע מוסרה של תורה, ולעשות לעצמו גדרים וסייגים כנ"ל:

שנת תרע"ז - א' נ

הושענא רבה ענין ערבה הניטלת בפ"ע, והקפה היא בלולב,

יש לומר, דהנה חמש הרגשות הן ראי', שמיעה, ריח, טעם, מישוש, ויש לומר דאתרוג מקביל לחוש הראי' ע"פ מה דאיתא בספ"ה ק' שלשון אתרוג נגזר מלשון רגוג, והכתוב (בראשית ב' ט') כל עץ נחמד למראה מתרגם אונקלוס כל אילן דמרגג למחזי, וכן (שם ג' ו') ונחמד העץ מתרגם ומרגג אילנא לאסתכלא ביי, וע"כ אמרו ז"ל (ב"ר פ' ט"ו) דעה"ד ט"ו אתרוג הי', ערבה מקבילה לחוש השמיעה, כי שמיעה היא קבלת דברים, והיינו דנכנס לעומק הלב באמצעות כלי האזנים, והוא כלשון אמרם ז"ל (זבחים כ"ט) כוף אזניך לשמוע דברי חכמים, וע"כ אף דערבה רומזת לאנשים שאין בהם לא ריח ולא טעם מצוה, מ"מ אם כפי צורת הערבה ומהותה שהיא נכמשת קודם מכל המינים, כן נמי אלו, אם עכ"פ יש בהם ענין זה לכוף אוזן לשמוע דברי חכמים נכנסים עם יתר המינים באגודה, והדס מקביל לחוש הריח כצורתו, שיש בו ריח ולא טעם, לולב מקביל לחוש הטעם, הרי דארבעה מינים אלו מקבילים לארבע הרגשות הנ"ל, ללוקחם ולהגביהם לשמים, אך ערבה הניטלת בפ"ע מקבלת לחוש המישוש, ע"כ אין בה שום מצוה, אלא נטילה, שהיא חוש המישוש לבד, ואין אומר ואין דברים, ע"כ אין מקיפין אלא בלולב, כידוע בדברי האר"י ז"ל, שהקפות הן בר"ת אד"ם, דהיינו אדם המקיף דיבור ומעשה, וזו באשר אין בה אלא מישוש לבד, ע"כ אין בה הקפה, ונראה שאז הזמן להגבהת אנשים שהם בתכלית השפלות, אם אך רוצים להיות מהיום והלאה עושי

שנת תרע"ז - א' נ

ענין ניסוך המים, שפירש"י (ויקרא ב' י"ג) שהובטחו המים התחתונים ליקרב במזבח במלח וניסוך המים בחג, ובתק"ז (י"ט): שהיו המים התחתונים בוכין אגן בעיניו למיהוי קדם מלכא עד שהובטחו כנ"ל, ויש להבין למה מלח הוא בכל יום וניסוך המים הוא רק בחג הסוכות:

ונראה דשאני מלח שכבר פעל בו כח השמש איננו כ"כ בשפלות כמו המים שהם חומריים פשוטים, כמ"ש מהר"ל שמים הם חומריים ביותר, וע"כ א"א שיתקרבו אלא בזמן קירוב רחוקים, היינו בעלי תשובה שהיו רחוקים ונתקרבו, ונראה דהנה תשובה נמשלה למים כמ"ש (איכה ב' י"ט) שפכי כמים לבך, ובפועל נמי שערי הדמעות לא נשלבות, ודמעות נקראות מים טהורים שיורדין מן המוח, ובשפיכת הלב כמים ובדמעות של ישראל בר"ה וביוה"כ זוכין לניסוך המים בסוכות, שממשיך השפעה ממקור עליון גבוה מאוד, דכמו דבעל תשובה משכין להו בחילא יתיר, ומקום שבע"ת עומדים וכו', כ"כ המים התחתונים אלו בניסוך המים מעוררים למעלה למעלה גבוה מאוד, למעלה מכל גוף, כמו שצורת המים בעצמם שהם פשוטים ואין בהם שום גוף, כן הוא השפע הנשפע בהתעוררות ניסוך המים:

שנת תרע"א - א' נ

מה שנוטלים בהושענא רבה ערבה בפני עצמה ובכל הימים היתה נאגדת באגודה, הענין הוא דאחר שראתה הערבה בעצמה שאין בה לא טעם ולא ריח ונתבטלה לאחרים ע"ז נחשבת וניטלת לעצמה, ובמקדש ניטלת כל ז' לעצמה, שבמקדש הי' יראה יראה ואז בנקל לכל איש לראות שפלות עצמו ואם רואה שפלות עצמו אף שבאמת הוא כן, מ"מ גם זה הוא מעלה שיודע עכ"פ האמת ואינו מוטעה, ובש"ס גדרים (ס"ו): שמא שמה נאה ללכותי ושריא ע"ש:

נראה דהו"ר הוא שבת של העשי' שבכל ימי סוכות, וביותר במצות ערבה, דכמו דבשבת היא התגלות האור של כל עשיות ששת ימי המעשה, כן בהו"ר בא לידי גילוי האור מכל העשיות של ששת הימים הקודמים: